

Програму рекомендовано Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра теорії культури і філософії науки

Програму схвалено на засіданні кафедри теорії культури і філософії науки
факультету

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Протокол від “14” верня 2023 року № 11

Завідуючий кафедрою теорії культури і філософії науки

Декан філософського факультету

Іван КАРПЕНКО

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми

“ 19 ” 06. 2023 р.

Гарант освітньо-професійної програми

Робоча програма навчальної дисципліни

ВІЗУАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти __ магістр (другий)

галузь знань __ 03 – Гуманітарні науки
(шифр і назва)

для спеціальності __ 034 - Культурологія
(шифр і назва)

освітньо-професійна програма __ Культурологія
(шифр і назва)
спеціалізації

вид дисципліни __ обов’язкова _
(обов’язкова / за вибором)

факультет __ філософський

2023 / 2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою філософського факультету

Протокол від "16" червня 2023 року № 6

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Фісун К. Г., кандидат філософських наук, доцент кафедри теорії культури і філософії науки

Програму схвалено на засіданні кафедри теорії культури і філософії науки філософського факультету

Протокол від "14" червня 2023 року № 11

Завідувач кафедри теорії культури і філософії науки

(підпис)

Дмитрій ПЕТРЕНКО
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми ___Культурологія

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис)

Ярослав БІЛИК
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією

_____ філософського факультету _____
(назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна)

Протокол від "14" червня 2023 року № 10

Голова науково-методичної комісії філософського факультету

(підпис)

Сергій ГОЛІКОВ
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «**Візуальні комунікації**» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки

Бакалавра

(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

галузі знань _____ **03 – Гуманітарні науки**

спеціальності _____ **034 - Культурологія**

освітньої програми _____ **Культурологія**

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є окреслення ключових питань і проблем, методологій і видів візуальних комунікацій у сучасному світі на перетині візуальних досліджень, теорій комунікацій і дизайну комунікацій. Курс займає важливе місце у системі професійної підготовки культурологів як майбутніх арт-менеджерів, комунікативних менеджерів, журналістів у культурній сфері. Курс присвячений розвитку навичок візуальної комунікації, місцю візуалізації в системі масових комунікацій, перевагам і недолікам візуальної комунікації, проблемам візуалізації комунікацій в умовах цифровізації, основним технікам графічного дизайну, можливостям реалізації проєктів культурологів у сфері візуальних медіа. Зміст курсу корелює з такими дисциплінами, як: «Візуальна культура», «Історія і теорія мистецтва», «Семіотика культури», «Парадигми сучасної культурології», «Візуальні дослідження», «Мова і комунікації», «Журналістика в культурній сфері». Методологія курсу побудована на синтезі філософського, історико-культурного, візуально-антропологічного, соціологічного підходів до аналізу і дослідження візуальних комунікацій.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- висвітлення ролі та значення візуальних комунікацій в житті сучасного суспільства;
- висвітлення проблем, пов'язаних з візуалізацією інформації в умовах цифровізації і глобалізації;
- висвітлення підходів щодо візуалізації інформації у медіа;
- окреслення методологічних підходів до застосування візуальних комунікацій у теоріях масових комунікацій, медіатеоріях, візуальних дослідженнях, візуальній антропології;
- висвітлення специфіки візуальних комунікацій з точки зору культурології;
- окреслення взаємозв'язків і взаємовпливів між візуальним мистецтвом і візуальними комунікаціями;

- окреслення специфіки візуальної комунікації як методу масової комунікації;
- висвітлення ролі візуальних елементів у візуальних комунікаціях і специфіки їх використання.

1.3. Кількість кредитів 3

1.4. Загальна кількість годин 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	
Семестр	
1-й	
Лекції	
20 год.	6 год.
Семінарські заняття	
10 год.	2 год.
Лабораторні заняття	
Самостійна робота	
60 год.	82 год.
Індивідуальні завдання (в т.ч.)	
Контрольна робота	
Форма контролю – екзамен	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

- знання про метод візуальної комунікації;
- знання найважливіших методологічних підходів до візуальних комунікацій;
- розвиток навичок візуальної комунікації;
- розвиток вмінь і навичок використання засобів візуальної комунікації;
- вміння розрізняти маніпуляції у візуальних комунікаціях;
- вміння аналізувати стратегії візуальних комунікацій у медіа.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Візуальні комунікації як метод комунікації в сучасному суспільстві

Тема 1. Сутність візуальних комунікацій

Поняття візуальних комунікацій. Відмінності вербальної і візуальної комунікацій. Форми і засоби передачі візуальних повідомлень. Підходи до розуміння візуальних комунікацій в гуманітарних і суспільних науках. Актуальність візуальних комунікацій. Важливість візуальних комунікацій для сучасного суспільства. Переваги і недоліки візуальних комунікацій. Типи візуальних комунікацій. Ефективність, простота і доступність візуальних комунікацій. Візуальні комунікації і маніпуляції. Візуальні комунікації та візуальне сприйняття. Візуальні комунікації і питання технологій медіа. Візуальні комунікації як феномен масової культури. Візуальні комунікації і віртуальна реальність.

Тема 2. Види візуальних комунікацій

Важливість навичок візуальної комунікації. Використання візуальних елементів у комунікації для передачі інформації, ідей і емоцій. Приклади використання візуальної комунікації. Візуалізація даних у графіці та її види (графіки, зображення, схеми тощо). Комунікаційні обмеження візуалізації даних. Приклади успішної візуалізації даних у сучасній культурі. Специфіка побудови візуальних повідомлень у віртуальній комунікації.

Тема 3. Візуальні комунікації і візуальне сприйняття

Візуальне сприйняття образу і знаку, його особливості. Специфіка створення візуальних повідомлень у візуальній комунікації. Візуальне сприйняття як діяльнісний, семіотичний і культурний феномен. Інтерпретації візуальних матеріалів. Психологія візуального мислення. Теоретичні та методологічні підходи до дослідження феномену візуального мислення у психологічній науці. Візуально-мисленнєві стратегії у створенні візуального образу. Психологія візуальних образів і наративів. Візуальні кодування і візуальне маніпулювання. Феномен фейку в сучасній культурі. Дезінформація у візуальних фейках. Візуальне маніпулювання у соціальних мережах. Маніпулятивна пропаганда у сучасній фотожурналістиці та візуальних медіа.

Розділ 2. Методологічні підходи до аналізу візуальних комунікацій

Тема 4. Візуальні комунікації у теоріях масових комунікацій

Методологія аналізу і дослідження візуальної комунікації. Ефекти масової комунікації. Структурно-функціональний підхід до аналізу візуальних комунікацій. Інформація як центральний об'єкт у візуальних комунікаціях. Специфіка візуальних медіа у теоретичних поглядах М. Маклуена. Розширення відчуття в теорії медіа М. Маклуена. Візуальні комунікації у комунікаційному маркетингу Г. Почепцова. Місце візуальних комунікацій у соціальних комунікаціях. Візуальні комунікації у концепції масових

комунікацій Дж. Гербнера. Вербальна і візуальна комунікації в теорії Н. Лумана. Культурологічні концепції візуальних комунікацій: постструктуралістський, семіотичний, постмодерністський підходи. Візуальні комунікації в елітарній і масовій культурі (концепції Франкфуртської школи). Масові комунікації в концепції П. Бурдьє. Візуальні медіа як посередники у суспільстві в теорії Д. Мак-Квейла. Семіотичні моделі візуальної комунікації (Р. Якобсона, У. Еко). Візуальні комунікації в елітарній і масовій культурі в концепціях теоретиків Бірмінгемської школи.

Тема 5. Візуальні комунікації і візуальні дослідження

Візуальне як джерело історико-культурних досліджень. Поняття та визначення репрезентації. Семіотичний аналіз мистецтва (У. Еко, Р. Барт, В. Беньямін). Естетичні концепції у дослідженні мистецтва (Т. Адорно, Дж. Берджер, У. Еко, Р. Арнхейм). Поняття «погляду» у візуальних дослідженнях. «Суб'єктивізація» і «об'єктивізація» у візуальних дослідженнях. Візуальні дослідження 1970-х років: Люблінська школа, праці С. Жижека. Розвиток Gaze Studies. Мистецтво як «друга реальність». Візуальна антропологія як метод дослідження візуального мистецтва. «Мистецтво бачити» Дж. Берджера: взаємозв'язки влади, погляду і репрезентації. «Візуалізація» і «репрезентація»: схожості і відмінності понять. Художні та візуальні образи в сучасному мистецтві.

Тема 6. Візуальні комунікації і медіафілософія

Медіафілософія: осмислення мови як медіа. Концепція медіа В. Флюссера. Специфіка «традиційних» і «технічних» образів. «Магічність» фотографічних образів. Фотоапарат як посередник між образом та значенням. Аналіз цифрових медіа в ідеях Н. Больца. Особливості «мережевої спільноти». Дослідження «медіуму» на прикладі фотографії Ж. Рансьєра. Критика «візуальних медіа» У. Мітчелла та концепт «змішаних медіа». Поняття «медіатаксономії», метаобразу і необхідність вивчення природи візуального. Археологія медіа як нарізок медіадосліджень (М. Фуко, Ф. Кітллер, В. Ернст, Е. Хухтамо). Значення «медіатопосів» у створенні масової культури. Питання кордонів медіарепрезентації. «Медіальний переклад»: мова комп'ютерних систем. Дослідження «програмних процесів» Л. Мановича. Екранний текст як засіб візуальних комунікацій.

Розділ 3. Візуальні комунікації у професійній діяльності культуролога

Тема 7. Візуальні комунікації в культурній журналістиці

Візуальний текст як комунікативний процес. Ефективні візуальні комунікації в журналістиці. Основні правила оформлення візуальної інформації. Значущість візуалізації інформації в журналістиці. Документальна візуалізація в журналістиці (репортажна, портретна). Візуалізація як спосіб представлення великих обсягів даних. Інфографіка і візуалізація даних (статична, інтерактивна, ігрові формати). Візуальний контент онлайн-журналістики.

Тема 8. Візуальні комунікації в дизайні, PR і рекламі

Графічний дизайн як проектування візуальних комунікацій. Візуальні комунікації в репрезентації наукових досліджень. Візуалізація та ефективне транслявання наукової інформації. Візуальні комунікації в рекламі. Цифрові технології візуалізації інформації. Візуальна мова графічного дизайну в сучасній Україні. Візуальність у формуванні

ідентичності людини. Дизайн візуальних комунікацій. Засоби візуальної комунікації у контексті дизайну. Гіпертекстуальність, мультимедійність та інтерактивність у візуалізації даних. Поняття «візуальної екології» у графічному дизайні. Візуальна мова у рекламі. Особливості та відмінності візуальної і вербальної рекламної комунікації. Дизайн реклами в інтерактивному просторі медіа. Технології візуальних комунікацій в PR-менеджменті. Візуальні комунікації як засіб задоволення проблем цільової аудиторії. Візуалізація портрету цільової аудиторії.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб.	інд.	с. р.		л	с	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Візуальні комунікації як метод комунікації в сучасному суспільстві												
Тема 1. Сутність візуальних комунікацій	9	3	1			5	7,5	1	0,5			6
Тема 2. Види візуальних комунікацій	8	2	1			5	6					6
Тема 3. Візуальні комунікації і візуальне сприйняття	8	2	1			5	7	1				6
Разом годин за розділом 1	25	7	3			15	20,5	2	0,5			18
Розділ 2. Методологічні підходи до аналізу візуальних комунікацій												
Тема 4. Візуальні комунікації у теоріях масових комунікацій	10	3	2			5	7,5	1	0,5			6
Тема 5. Візуальні комунікації і візуальні дослідження	9	3	1			5	7	1				6
Тема 6. Візуальні комунікації і медіафілософія	10	3	2			5	6					6
Разом годин за розділом 2	29	9	5			15	20,5	2	0,5			18
Розділ 3. Візуальні комунікації у професійній діяльності культуролога												
Тема 7. Візуальні комунікації в культурній журналістиці	8	2	1			5	8	1	1			6
Тема 8. Візуальні комунікації в дизайні, PR	8	2	1			5	7	1				6

і рекламі												
Разом годин за розділом 3	16	4	2			10	15	2	1			12
Контрольна робота	20					20	34					34
Разом годин	90	20	10			60	90	6	2			82

4. Теми семінарських занять

Денне відділення

№ з/п	Назва теми, питання семінару	Кількість годин
1	Семінар 1. Візуальні комунікації і їх види. Візуальні комунікації і візуальне сприйняття. Питання семінару: 1. Поняття «візуальні комунікації». Роль візуальних комунікацій в сучасній культурі. 2. Проблематика візуальних комунікацій і віртуальної реальності. 3. Візуалізація даних та її види.	2
2	Семінар 2. Візуальні комунікації у теоріях масових комунікацій. Питання семінару: 1. Структурно-функціональний підхід до аналізу візуальних комунікацій. 2. Специфіка візуальних медіа у теоретичних поглядах М. Маклуена. 3. Візуальні комунікації у комунікаційному маркетингу Г. Почепцова. 4. Візуальні комунікації у концепціях масових комунікацій Дж. Гербнера, Н. Лумана. 5. Культурологічні концепції візуальних комунікацій: постструктуралістський, семіотичний, постмодерністський підходи. (П. Бурдьє, Д. Мак-Квейл, Р. Якобсона, У. Еко).	2
3	Семінар 3. Візуальні комунікації, візуальні дослідження і медіафілософія. Питання семінару: 1. Відмінності та точки перетину наук: візуальної антропології, візуальної семіотики, досліджень візуальної культури, теорій візуальних комунікацій. 2. Що таке візуальна мова? Які компоненти включає візуальна мова? 3. Візуалізація і репрезентація у мистецтві і медіа: особливості і функції. 4. Роль медіафілософії в осмисленні візуальних комунікацій.	2
4	Семінар 4. Візуальні комунікації в культурній журналістиці. Питання семінару: 1. Візуалізація інформації в культурній журналістиці. 2. Оформлення візуальної інформації у журналістиці. 3. Документальна візуалізація в журналістиці. 4. Візуальний контент онлайн-журналістики.	2
5	Семінар 5. Візуальні комунікації в дизайні, PR і рекламі. Питання семінару:	2

	1. Візуальна мова графічного дизайну. 2. Візуальна мова у рекламі. Дизайн реклами в інтерактивному просторі соціальних мереж. 3. Технології візуальних комунікацій в PR-менеджменті.	
	Разом годин	10

Заочне відділення

№ з/п		Кількість годин
1	Семінар 1. Сутність візуальних комунікацій і їх роль в професійній діяльності культуролога. Питання семінару: 1. Поняття «візуальні комунікації». Роль візуальних комунікацій в сучасній культурі. 2. Візуальні комунікації у теоріях масових комунікацій, візуальних дослідженнях і медіафілософії. 3. Мова візуальних комунікацій. 4. Використання візуальних комунікацій у культурній журналістиці, дизайні, PR і рекламі. 5. Візуальні комунікації у соціальних мережах.	2
	Разом годин	2

5. Завдання для самостійної роботи студента

Назва теми	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин Денне в.	Кількість годин Заочне в.
Розділ 1. Візуальні комунікації як метод комунікації в сучасному суспільстві. Тема 1. Сутність візуальних комунікацій.	Визначення поняття «візуальні комунікації», «візуальна мова», «візуальне сприйняття», «візуальна культура».	5	6
Тема 2. Види візуальних комунікацій.	Підготувати приклади успішної візуалізації даних в культурології та суміжних гуманітарних науках.	5	6
Тема 3. Візуальні комунікації і візуальне сприйняття.	Навести приклади візуальних маніпуляцій в медіа. Самостійне ознайомлення з роботою Р. Арнхейма «Мистецтво і візуальне сприйняття».	5	6
Розділ 2. Методологічні підходи до аналізу візуальних комунікацій. Тема 4. Візуальні	Самостійне ознайомлення з працями Г. Почепцова «Теорія комунікації». Специфіка і місце візуальних комунікацій у просторі соціальних	5	6

комунікації у теоріях масових комунікацій.	комунікацій.		
Тема 5. Візуальні комунікації і візуальні дослідження.	Визначення поняття «візуальний поворот» в культурології; самостійний розгляд візуальних концепцій у сучасній семіотиці.	5	6
Тема 6. Візуальні комунікації і медіафілософія.	Ознайомлення з критикою «візуальних медіа» в медіафілософії.	5	6
Розділ 3. Візуальні комунікації у професійній діяльності культуролога. Тема 7. Візуальні комунікації в культурній журналістиці.	Підготовка журналістського матеріалу, що має візуалізацію інформації.	5	6
Тема 8. Візуальні комунікації в дизайні, PR і рекламі.	Підготовка публікації для соціальних мереж, що містить візуалізацію інформації.	5	6
Написання контрольної роботи.	Вибір теми контрольної роботи із запропонованих у переліку тем; опрацювання джерел і написання.	20	34
Разом годин		60	82

6. Індивідуальні завдання

Теми контрольних робіт студентів

1. Візуальні комунікації як феномен сучасної культури.
2. Візуальні комунікації в сучасній масовій культурі.
3. Особливості вербальних і візуальних комунікацій.
4. Маніпуляції, фейки і дезінформація у візуальних комунікаціях.
5. Мова візуальних комунікацій.
6. Візуальний образ як засіб комунікації.
7. Особливості візуальної медіакультури.
8. Візуалізація даних в сучасній культурі і їх види.
9. Психологія візуальних комунікацій.
10. Інструменти візуального маркетингу.
11. Фейки у візуальних комунікаціях.
12. Теоретичні і методологічні підходи до аналізу візуальних комунікацій.
13. Візуальні комунікації у культурній журналістиці.
14. Візуальні комунікації в маркетингу.
15. Візуальні комунікації в PR-діяльності.
16. Візуальні комунікації в рекламі.
17. Візуальні комунікації у соціальних мережах.
18. Цифрові інструменти в просуванні товарів і послуг.
19. Візуалізація даних в роботі культурного журналіста.

20. Візуальні комунікації в дизайні.

Питання для підсумкового контролю (екзамену):

- 1 Сутність візуальних комунікацій.
- 2 Відмінності вербальної і візуальної комунікації.
- 3 Візуальне повідомлення і його види.
- 4 Роль візуальних комунікацій в сучасній культурі.
- 5 Маніпуляції, фейки і дезінформація у візуальних комунікаціях.
- 6 Візуальне сприйняття як діяльнісний, семіотичний і культурний феномен.
- 7 Проблематика масовості візуальних комунікацій.
- 8 Візуальний образ як засіб візуальних комунікацій.
- 9 Види і форми візуалізації даних.
- 10 Переваги і недоліки візуальних комунікацій.
- 11 Семіотика візуальних комунікацій.
- 12 Психологія візуальних образів і наративів.
- 13 Особливості візуальних комунікацій у соціальних мережах.
- 14 Маніпулятивна пропаганда у сучасній фотожурналістиці.
- 15 Особливості візуальних медіа.
- 16 Структурно-функціональний підхід до аналізу візуальних комунікацій.
- 17 Візуальні комунікації у комунікаційному маркетингу Г. Почепцова.
- 18 Вербальна і візуальна комунікації в теорії М. Маклуена.
- 19 Вербальна і візуальна комунікації в теорії Н. Лумана.
- 20 Культурологічні концепції візуальних комунікацій: постструктуралістський, семіотичний, постмодерністський підходи.
- 21 Візуальні комунікації в концепції Франкфуртської школи.
- 22 Масові комунікації в концепції П. Бурдьє.
- 23 Візуальні медіа як посередники у суспільстві в теорії Д. Мак-Квейла.
- 24 Семіотичні моделі візуальної комунікації (Р. Якобсона, У. Еко).
- 25 Поняття «візуалізація» і «репрезентація», їх специфіка.
- 26 Мистецтво як посередник візуальної комунікації.
- 27 Специфіка художніх і візуальних образів у сучасній культурі.
- 28 Візуальні комунікації як предмет досліджень медіафілософії.
- 29 Навички візуальної комунікації і їх роль.
- 30 Візуальній комунікації у соціальних мережах.
- 31 Візуалізація інформації в роботі культурного журналіста.
- 32 Візуальні комунікації у PR-діяльності.
- 33 Документальна візуалізація в журналістиці (репортажна, портретна).
- 34 Основні правила оформлення візуальної інформації в публічних текстах.
- 35 Види і форми візуалізації даних.
- 36 Роль візуальних комунікацій у маркетингу.
- 37 Успішність просування візуального контенту в онлайн-журналістиці.
- 38 Візуальна мова графічного дизайну.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	
для чотирирівневої шкали оцінювання	
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

9. Рекомендована література

Основна література

1. Батаєва Е.В. Візуальні концепції у сучасній семіотиці. URL: http://dspace.nua.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/559/1/VKhnpu_filos_2012_37_12.pdf.
2. Берджер Дж. Як ми бачимо / пер. з англ. Я. Стріха. Київ: IST Publishing, 2020. 176 с.
3. Вудфорд С. Як розглядати картини / пер. з англ. Л. Пилаєвої. Київ: Видавництво Букшеф, 2021. 176 с.
4. Бобренко Р. В. Нові підходи до змісту дисципліни «Візуальні комунікації» в підготовці графічних дизайнерів. *Культура і сучасність: альманах*. 2022. № 2. С. 103–109. URL: [file:///C:/Users/Uzer/Downloads/270557-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-623615-1-10-20221227%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/Uzer/Downloads/270557-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-623615-1-10-20221227%20(3).pdf).
5. Бурдє П., Вакан Л. Мова і символічне насильство. Інтерв'ю Лоїка Вакана з П'єром Бурдє (02.02.2011). *Журнал соціальної критики «Спільне»*. URL: <https://commons.com.ua/uk/mova-i-simvolichne-nasilstvo/>.
6. Еко У. Ім'я Рози / Пер. на укр. Мар'яни Прокопович. Фоліо, 2021. 508 с.
7. Ефективна візуальна комунікація: що це таке та як її досягти? Укрінформ. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-technology/2362322-efektivna-vizualna-komunikacia-so-se-take-ta-ak-ii-dosagti.html>.
8. Денисюк Ж. З. Візуальна комунікація як феномен масової культури. *Вісник національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2022. №2. С. 9-14. URL: [file:///C:/Users/Uzer/Downloads/262194-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-603871-1-10-20220801%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/Uzer/Downloads/262194-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-603871-1-10-20220801%20(3).pdf).
9. Зражевська Н. І. Нові медіа і нові форми комунікації в медіакulturі. *Current Issues of Mass Communication*. Issue 14. 2013. P. 70-75. URL: https://er.ucu.edu.ua/bitstream/handle/1/1015/apmk_2013_14_16.pdf?sequence=1.

10. Квіт С. Масові комунікації: підручник для студентів ВНЗ. 2008. URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-161.html>.
11. Козленко В. «Комунікативна модель» суспільства Нікласа Лумана як методологія дослідження релігії. Серія «Філософія», 2015. С. 37-43. URL: <https://philosophy-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/484/493>.
12. Міронова Т. В. «Художні» та «візуальні» образи у сучасному образотворчому мистецтві. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2021. С. 64-70. URL: [file:///C:/Users/Uzer/Downloads/229554-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-523232-1-10-20210420%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Uzer/Downloads/229554-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-523232-1-10-20210420%20(1).pdf).
13. Навички візуальної комунікації: повний посібник за 2023 рік. World Scholars Hub. URL: <https://worldscholarshub.com/uk/visual-communication-skills/>.
14. Почепцов Г. Г. Комунікація і суспільство: науки що вивчають комунікацію // Теорія комунікації / Г. Г. Почепцов. – Київ, 1999. – С. 31–40.
15. Почепцов Г. Г. Методи комунікативного аналізу // Теорія комунікації / Г. Г. Почепцов. – 2-е вид., доповн. – Київ: видавн. центр «Київ. ун-т», 1999. – С. 41–53.
16. Почепцов Г. Г. Моделі комунікації // Теорія комунікації / Г. Г. Почепцов. – 2-е вид., доповн. – Київ, 1999. – С. 7–21.
17. Рабенчук О. До питання про візуальне як джерело історичних досліджень. URL: http://history.org.ua/JournALL/xxx/xxx_2012_17/4.pdf.
18. Тран А. Що таке візуальна комунікація | Остаточний путівник і тренди у 2023 році. AhaSlides. URL: <https://ahaslides.com/uk/blog/what-is-visual-communication/>.
19. Чміль Г. Людина — екран: візуальна антропологія (пост)сучасності: монографія. – Київ: Ін-т культурології НАМ України, 2020. – 256 с.
20. 8 питань про візуалізацію, на які вам треба знати відповіді. The Lede. URL: <https://www.thelede.media/lifehacks/2020/01/21/719/>.
21. Що таке візуальна комунікація та як вона може радикально змінити ваші робочі процеси? URL: <https://experience.dropbox.com/uk-ua/resources/what-is-visual-communication>.
22. Arnheim R. Art and Visual Perception, Second Edition: A Psychology of the Creative Eye. University of California Press, 2004. 508 p.
23. Benjamin W. The Work of Art in the Age of Mechanical Reproduction. In: Illuminations, edited by Hannah Arendt, translated by Harry Zohn, from the 1935 essay New York: Schocken Books, 1969. URL: <http://web.mit.edu/allanmc/www/benjamin.pdf>.
24. Berger, John (2020). Ways of Seeing (transl. from English Ya. Strikh, original work published 1972). Kyiv, IST Publishing. 176 p. (In Ukrainian).
25. Baudrillard J. The System of Objects, London: Verso. 1968.
26. Baudrillard J. Simulations, New York: Semiotext(e). 1983.
27. Baudrillard J. Simulacra and Simulation, Ann Arbor: The University of Michigan Press. 1994.
28. Baudrillard J. Symbolic Exchange and Death, London: Sage. 1993.
29. Baudrillard J. Utopia Deferred. Writing from Utopie (1967–1978). New York: Semiotext(e). 2006.
30. Baudrillard J. The Disappearance of Culture: Uncollected Interviews, Richard G. Smith, and David B. Clarke, eds., Edinburgh, UK: Edinburgh University Press. 2017.
31. Bock, M. A. (2022). Book Review: Visual Communication: Understanding Images in Media Culture. Visual Communication, 21(2), 368–370. <https://doi.org/10.1177/14703572211005502>
32. Flusser V. Towards a Philosophy of Photography. London. URL: https://ia802800.us.archive.org/21/items/ethnographyandhistoricalimagination_20200107/vil-em-flusser-towards-a-philosophy-of-photography-ocr.pdf

33. Huhtamo E. *Media Archaeology. Approaches, Applications, and Implications* (ed. E. Huhtamo, J. Parikka). University of California Press. URL: <https://hcommons.org/app/uploads/sites/1002684/2022/01/EHJPMAl.pdf>.
34. Jakobson R. Verbal art, verbal sign, verbal time (ed. Krystyna Pomorska and Stephen Rudy), 1985. URL: <https://archive.org/details/verbalartverbals00edit>.
35. Kittler F. *Optical Media: Berlin Lectures 1999* (c) Merve Verlag Berlin, 2002. URL: <https://ru.scribd.com/document/157898487/Kittler-Friedrich-Optical-Media-PDF>.
36. Mambrol N. Key Theories of Roland Barthes. *Literary Theory and Criticism*. 2018. URL: <https://literariness.org/2018/03/20/key-theories-of-roland-barthes/>.
37. Manovich L. *The language of new media*. The MIT Press Cambridge, Massachusetts London, England. 2000. 354 p. URL: https://monoskop.org/images/b/b4/Manovich_Lev_The_Language_of_New_Media_2001.pdf
38. McLuhan M. *Understanding Media. The extensions of man*. URL: <https://designopendata.files.wordpress.com/2014/05/understanding-media-mcluhan.pdf>.
39. McLuhan M., Fiore Q. *The Medium Is the Massage: An Inventory of Effects*. Gingko Press, 2017. 160 p.
40. Mattheis C. The System Theory of Niklas Luhmann and the Constitutionalization of the World Society. *Goettingen Journal of International Law* 4 (2012) 2, 625-647. URL: https://www.gojil.eu/issues/42/42_article_mattheis.pdf.
41. Ravelli, L., & Wildfeuer, J. (2023). Celebrating 20 Years of Visual Communication. *Visual Communication*, 22(1), 3–12. <https://doi.org/10.1177/14703572221136948>.
42. Zizek S. *The Reality of the Virtual*. 2004. URL: <https://zizek.uk/2003/12/11/slavoj-zizek-the-reality-of-the-virtual-2004/>.

Додаткова література

1. Арнхейм Р. Мистецтво і візуальне сприйняття. (Скор. Пер. з англ. В. Н. Самохіна, заг. Ред. I вст. Ст. В. П. Шестакова). URL: http://ni.biz.ua/17/17_15/17_158511_vstupitelnaaya-statya.html.
2. Величко Н. В. Тенденції розвитку засобів візуальної комунікації в контексті дизайну книги. Харківська державна академія дизайну і мистецтв. URL: <https://visnik.org.ua/pdf/v2020-03-01-Velichko.pdf>.
3. Виноградова М. Специфіка побудови візуальних повідомлень у віртуальній комунікації. *ВІСНИК Львівської національної академії мистецтв*. Вип. 46. 2021. С. 85-91. URL: <https://visnyk.lnam.edu.ua/system/files/202146/visnyk-lnam-no-46-2021-mariya-vynogradova-85-91.pdf>.
4. Гридчина В. В. Візуальне сприйняття образу і знаку: психологія і семіотика / В. В. Гридчина // *Культура народів Причорномор'я*. — 2007. — № 101. — С. 193-195. — Бібліогр.: 10 назв. — укр.
5. Засоби масової інформації. Короткий словник термінів і понять / Г. Вартанов / за ред. проф. А. А. Чічановського. — Київ: Грамота, 2005. — 64 с.
6. Зернецька О. В. Історія та міждисциплінарний характер вивчення масової комунікації // *Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини* / О. В. Зернецька. — Київ, 1999. — С. 18-42.
7. Іванов І. Основні теорії масової комунікації і журналістики: Навчальний посібник / За науковою редакцією В. В. Різуна — Київ: Центр Вільної Преси, 2010. — 258 с. URL: https://sociology.knu.ua/sites/default/files/library/elopen/teoriji_mas_komunikacii.pdf.
8. *Культурологія: Навч. посібник* / Автори-укладачі Власенко О. І., Зайончковський Ю. В.. — Харків: Парус, 2007. — 456 с.

9. Приступенко Т. О. Теорія журналістики: етичні та правові засади діяльності засобів масової інформації : навч. посіб. 2011. URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-160.html>.
10. Пушонкова О. Культуротворчі аспекти архаїчного досвіду у вимірі сучасних візуальних практик. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2022. Випуск 42. С. 125-132. URL: http://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/42_2022/16.pdf.
11. Пушонкова О. А. Культуротворчий потенціал архаїзації візуальності: образотворення, режими бачення, практики. *Культура і сучасність: альманах*. 2022. № 1. С. 62–69. URL: https://elib.nakkkim.edu.ua/bitstream/handle/123456789/4366/Kultura_i_suchasnist_1_2022_DOI-62-69.pdf?sequence=1.
12. Симоненко С. М. Психологія візуального мислення: дис... д-ра психол. наук: 19.00.01 / Харківський національний ун-т імені В.Н.Каразіна. – Харків, 2005.
13. Сучасна культурологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч закл. / Коллект. авт. К. В. Кислюк, В. А. Суковата, З. І. Алфьорова, О. В. Титар, Г. П. Ковальова ; за заг. ред. К. В. Кислюка. – Київ : Кондор-Видавництво, 2016. – 342 с.
14. Сухорукова Л. А. Дизайн візуальних комунікацій: основні поняття та особливості // *Дизайн-освіта 2009: сучасна концепція дизайн-освіти України: зб. матеріалів міжнар. наук.-метод. конф. проф.-викл. складу і молодих учених в рамках V міжнар. форуму «Дизайн-освіта 2009», 27– 29 квіт. 2009 р., м. Харків / Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв. — Харків, 2009. — Ч. 1. — С. 128–131. URL: <https://ksada.org/articles/suhorukova-article-04.pdf>.*
15. Фукуяма Ф. Глобалізація безкінечна / *І*. 2000. № 19. С. 36–42.
16. Фуко М. Наглядати і карати. Народження в'язниці. / Пер. Петра Тарашука. Київ: Komubook, 2020. – 452 с.
17. Фуко М. Археологія знання. Київ: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2003. — 326 с.
18. Як писати про культуру?: збірник есеїв і лекцій / Д. Бадьйор, М. Савка, А. Бондар та ін. – Київ: CSM; Адеф-Україна, 2015. – 236 с.
19. Aiello, G., & Van Leeuwen, T. (2023). Michel Pastoureau and the history of visual communication. *Visual Communication*, 22(1), 27–45. <https://doi.org/10.1177/14703572221126517>.
20. Bennett, J. (2023). Visual communication and mental health. *Visual Communication*, 22(1), 46–70. <https://doi.org/10.1177/14703572221130451>.
21. Müller-Pohle, A. (2001). Philosopher of the Apparatus: In memory of Vilém Flusser, who died ten years ago. *European photography*, 22 (70), 5–6.
22. Foucault M. Discipline and punish. The Birth of the Prison [Electronic resource] / Translated from the French Alan Sheridan. New York: A division of random house. 333 p. – Electronic access: https://monoskop.org/images/4/43/Foucault_Michel_Discipline_and_Punish_The_Birth_of_the_Prison_1977_1995.pdf.
23. Foucault M. Of Other Spaces: Utopias and Heterotopias [Electronic resource] / Translated from the French by Jay Miskowiec. “Des Espace Autres”. March 1967. – Electronic access: <https://web.mit.edu/allanmc/www/foucault1.pdf>.
24. Foucault M. The Care of the Self. [Electronic resource] Volume 3. The History of Sexuality / Translated from the French by Robert Hurley. New York: Pantheon Books. 280 p. – Electronic access: <https://voidnetwork.gr/wp-content/uploads/2016/09/The-History-of-Sexuality.-Volume-3-by-Michel-Foucault..pdf>.
25. Franconeri, S. L., Padilla, L. M., Shah, P., Zacks, J. M., & Hullman, J. (2021). The Science of Visual Data Communication: What Works. *Psychological Science in the Public Interest*, 22(3), 110–161. <https://doi.org/10.1177/15291006211051956>.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Галушка О. Основні принципи візуального дизайну в UX. URL: <https://blog.ithillel.ua/articles/basic-principles-of-visual-design-in-ux>.
2. Джаггі М. Курс «Культурна журналістика». Культура і креативність. URL: <https://www.culturepartnership.eu/ua/publishing/cultural-journalism-course>.
3. МедіаДетектор. MediaSapiens [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <https://ms.detector.media>.
4. Шумилович Б. Як розуміти і читати візуальні медіа? Центр міської історії. 2021. URL: <https://www.lvivcenter.org/updates/visual-culture/>.
5. Nuckols B. What Is Visual Communication and Why Is It Important. Visme. URL: <https://visme.co/blog/visual-communication/>.
6. How To Use Visual Communication and Why It Matters. TechSmith. URL: <https://www.techsmith.com/blog/why-visual-communication-matters/>.
7. The Importance of Visual Communication: Definition, Examples, & Benefits. Peep Strategy. URL: <https://peepstrategy.com/visual-communication/>.
8. Types of Communication. VALAMIS. 2023. URL: <https://www.valamis.com/hub/types-of-communication>.
9. What is: Visual communication? UAL. URL: <https://www.arts.ac.uk/partnerships/outreach/insights/into-uni/what-is/what-is-visual-communication-no.1>.
10. What Is Visual Communication? – Definition, History, Theory & Examples. Study. com. URL: <https://study.com/academy/lesson/what-is-visual-communication-definition-history-theory-examples.html>.